

Pripravil: Jože Zupan

Spominski utrinki na nekatere pomembne obletnice v 58. letu branja za bralno značko

Pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS se že dolga leta prav vsako leto ob njihovih življenjskih obletnicah spomnimo osebnosti, povezanih z mladinsko književnostjo. Tako se bomo v bralnem letu 2017/2018 spominjali 140-letnice rojstva Otona Župančiča, se razveselili jubilentke Marlenke Stupica ob njeni devetdesetletnici, se spomnili 90-letnice rojstva Leopolda Suhodolčana, zaslužnega za širitev Bralne značke po vsem slovenskem ozemlju, ter 70-letnice rojstva Marjana Mančka in Matjaža Schmidta.

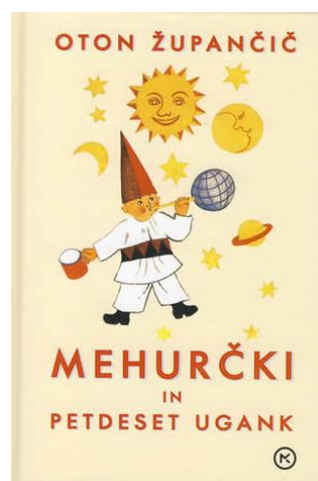
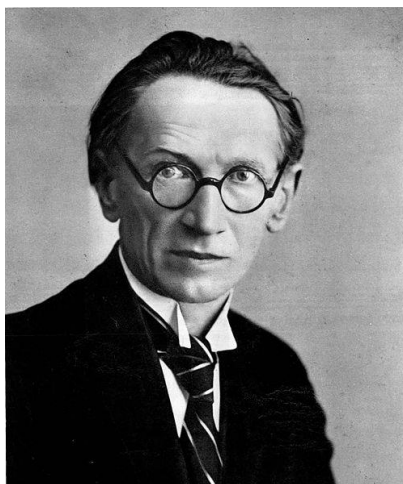
OTON ŽUPANČIČ

(23. I. 1878 – 11. VI. 1949)

Pesnik Oton Župančič je pokazal izredno pesniško in umetniško moč v svojih pesmih za otroke, saj pomenijo izjemen dosežek ustvarjalnosti v slovenskem književnem prostoru. Spodbude za svoje otroške pesmi je dobil v domačem družinskem življenju.

Kaj bi brez Župančičevih knjig *Sto ugank* in *Ciciban*? In kaj bi brez Župančičevega Cicibana? Pesnik Tone Pavček je pred skoraj 50 leti dejal, da drugih pesnikov ni treba brati, saj imamo Župančiča ... Mi pa danes pravimo: Ponovno se vrnimo k branju Župančičevih pesmi za otroke – ne bo nam žal!

Dragi bralci, boste pobrskali po spominu, v knjižnici, na spletu in poiskali, kaj vse je za otroke in odrasle napisal Oton Župančič?

MARLENKA STUPICA

(17. XII. 1927)

Letošnja jubilantka, akademska slikarka Marlenka Stupica, je o sebi zapisala: »Pravljice sem že od nekdaj prebirala z velikim veseljem. Ko sem bila še otrok, sem bila hvaležna za vse, kar se je le dalo prebrati. Brala sem, še preden sem začela hoditi v šolo. Zelo rada sem imela pravljice bratov Grimm, ki so bile doma od kdove kdaj. Zelo so mi bile všeč tudi knjige za otroke, ki so takrat izhajale pri nas zelo poredko.«

Predolg bi bil seznam, če bi hoteli naštetiti vse knjige, ki jim je ilustratorka vdihnila življenje – zato omenimo le nekatere: Oton Župančič, *Uganke*, Kristina Brenkova, *Mačeha in pastorka*, Carlo Collodi, *Ostržek*, Grimm, *Sneguljčica*, Astrid Lindgren, *Pika Nogavička*, Ela Peroci, *Moj dežnik je lahko balon*, Tone Pavček, *Kaj je najlepše*, Leopold Suhodolčan, *Kam se je skrila Krojaček Hlaček ...*

Marlenka Stupica je dobila številne nagrade – naj omenimo samo Smrekarjevo, Levstikovo in Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Dragi bralci, vabimo vas, da dopolnite seznam knjig, ki jim je umetnica za vas vdihnila likovno podobo!

LEOPOLD SUHODOLČAN

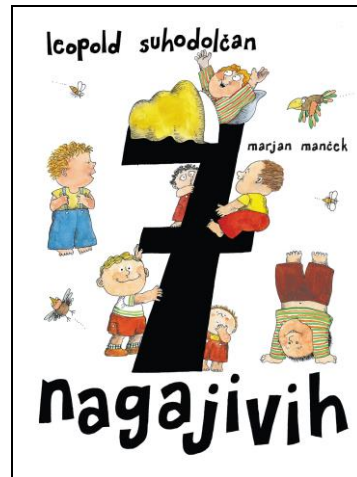
(10. VIII. 1928 – 8. II. 1980)

Strokovnjaki o pisatelju Leopoldu Suhodolčanu pravijo, da se je uveljavil predvsem kot mladinski pisatelj, saj je napisal 40 knjig pripovedne proze za mladino, pisal je tudi gledališke, radijske igre in televizijske nadaljevanke ...

Naj vas spomnimo na Suhodolčanove sodobne pravljice – *Piko Dinozaver*, *Cepecepetavček* – in kratke zgodbe – *Peter Nos je vsemu kos*. Upodabljal je vojni čas – *Deček na črnem konju*, *Skriti dnevnik* – najpogosteje pa je slikal doživljajski svet mladine – *Rumena podmornica* – z značilnimi pustolovskimi prvinami – *Naočnik in Očalnik*. Pripoved *Mornar na kolesu*, ki je doživela več izdaj, pa je avtobiografska.

Pri Bralni znački dodajamo, da je kar prav, da pisatelja Leopolda Suhodolčana večkrat počastimo, saj bi bilo gibanje Bralna značka brez njegove prizadevnosti v začetnih letih veliko manj razvejano.

Dragi mladi bralci, še naprej berite tudi dela Leopolda Suhodolčana!

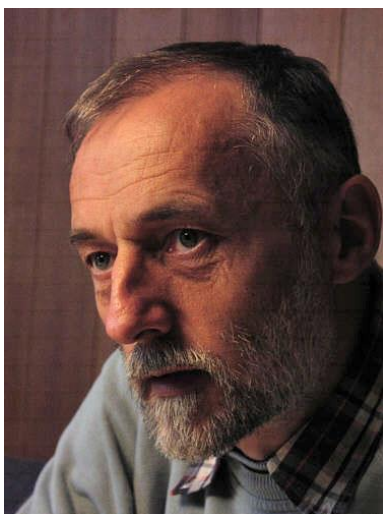
MARJAN MANČEK

(3. I. 1948)

Ilustrator Marjan Manček se spominja začetkov: »Pogosto sem obiskoval mestno knjižnico v Novem mestu, doma pa sem užival ob branju sposojenih knjig in gledanju ilustracij. Med počitnicami sem s prijatelji risal prve stripe. Med študijem v Ljubljani sem se preživljal s slikanjem karikatur za slovenske in tuje časopise. Ob odraščanju mojih otrok ter spodbudah urednikov, pisateljev in pesnikov, sem se potem vse bolj posvečal ustvarjanju likovnega humorja za mlade bralce in gledalce. Delo na področju ilustracije, stripa in animiranega filma je tako postalo moj poklic.«

Iz bogate zakladnice ustvarjanja pogledimo vsaj nekaj del, ki jih bogatijo Mančkove ilustracije: *Mojca Pokrajculja*, koroška pripovedka, Slavko Pregl, *Odprava zelenega zmaja*, Josip Jurčič, *Kozlovska sodba v Višnji Gori*, Niko Grafenauer, *Pedenjped*, Berta Golob, *Žive besede*, Marjan Manček, *Abecedeževnik*, Branka Jurca, *Dobra volja je najbolja*, Svetlana Makarovič, *Veveriček posebne sorte*, Miroslav Košuta, *Basni kratke sape* ... Poiščite te slikanice v knjižnici in uživajte ob ilustracijah!

Ilustrator Marjan Manček je bil nagrajen z Levstikovo nagrado za življenjsko delo in bil nominiran za Andersenovo nagrado.

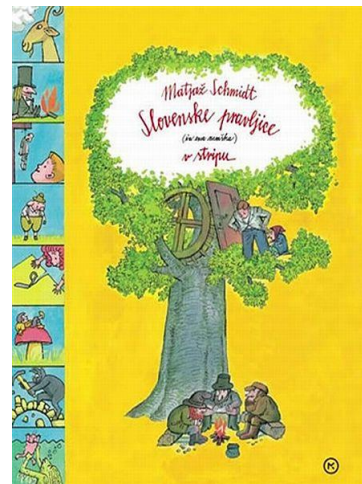
MATJAŽ SCHMIDT

(7. II. 1948 – 29. IX. 2010)

Akademski slikar Matjaž Schmidt, mnogo prezgodaj umrli ilustrator, je avtor likovne podobe številnih del za mladino, med katerimi naj vas spomnim le na nekatere (Vse druge pa boste našli sami, kajne?): Leopold Suhodolčan, *Levi in desni klovn*, Miha Mate, *Leskova mladost*, Berta Golob, *Drobne zgodbe*, Niko Grafenauer, *Nebotičniki*, sedite, Matjaž Schmidt, *Nejčev prvi leksikon*, Evelina Umek, *Klatimaček Grof*, Svetlana Makarovič, *Kosovirja na leteči žlici*, Tone Pavček, *Starožitje ...*

O sebi je hudomušno zapisal: »Ko rišem, sem potopljen v množico potrebnih in nepotrebnih stvari. Nered me ne moti. Moti me kvečjemu pomanjkanje prostora za še več nereda. Pogosto imam okrog sebe knjige z raznimi stvarnimi podatki, vendar samo za 'pokušino'. Zelo hitro me namreč odnese v izmišljene prostore in pokrajine, tam pa, kot vemo, gre vse po mojih pravilih.«

Tudi Matjaž Schmidt je dobil Smrekarjevo priznanje in Levstikovo nagrado, mi pa bomo nagrajeni, če bomo vzeli v roke knjige z njegovimi ilustracijami!

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

Dimičeva 9, 1000 Ljubljana

Tel.: 00386 1 4300 557/8

E-naslov: info@bralnaznacka.si

Spletna stran: www.bralnaznacka.si

FB: www.facebook.com/bralnaznacka

Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirata Javna agencija za knjigo RS in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Besedna zveza Bralna značka® je registrirana blagovna znamka Zveze prijateljev mladine Slovenije.